

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

439. An cogere possit parochianos ad audiendam concionem in parochiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

etiamque pro hoc Cajetan. 2. 2. q. 122. a. 4. &c. uti & dum commodè accedi potest ad Ordinarium, potestas hæc dandi licentiam hanc non spectat ad parochum, sed ad exercentem jurisdictionem superiorem. Barb. l. c. n. 9. ubi etiam refert rescriptum Congreg. præpos. negot. Episc. & Regular. & aliud S. Cong. Trid. in hæc verba: *Quoniam verendum, ne privatis affectibus domesticarumq; verum studio aliqui eo perducantur, ut hæc SS. Canonum indulgentia in aliis etiam casibus abutantur, Patres Illustrissimi adjiciunt, ad Ordinarii cujusque judicium ac censuram pertinere, ut dignoscant, an verè ex causis supradictis subsit, propter quam liceat diebus festis rebus servilibus vacare, &c.* Declaravit etiam dict. Cong. præpos. negot. Episc. an. 1597. istiusmodi licentias spectare ad Vicarium quamvis foraneum, & non ad Archipresbyterum. Barb. l. cit. Porro posse curatum aliquid exigere, non quidem pro licentia danda, sed mutando opus servile laborare volentis in aliquam largitionem piam, resolvit Barb. l. cit. n. 7. ex Azor. l. cit. c. ult. q. 11. & 12. quem vide. item ex Fag. l. cit. n. 27. id admittente, dum causa laborandi die festo est dubia.

Quæstio 438. An possit parochus parochianos cogere ad audiendum missam diebus festis in parochia?

R Esp. negativè. Barbof. de off. paroch. p. 1. c. 11. n. 14. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 25. n. 5. Hier. Garc. in sum. mor. tr. 4. diff. 6. n. 2. Fagund. l. cit. l. 2. c. 3. n. 8. apud Barb. testantes sic decidit à S. Congreg. recitat etiam Barb. Leonis X. constitut. de die 13. Nov. 1517. quâ declarat, satisfacere omnes Christi fideles præcepto audiendi sacrum diebus festis, audiendo illud in Ecclesiis Mendicantium, meminitq; Brevis directi ad Nuncium Apostolicum inferioris Germaniæ An. 1592. 2. Sept. quo idem indulget Clem. VIII. & ne desuper regularibus vel populo Ordinarii præstant impedimentum, censuisse ait, S. Congr. præpos. negot. Episc. 1606. 1. Junii. Atq; ita hodie ex consuetudine in toto penè orbe recepta, & tolerata ab ipsis parochis satisfacere fideles præcepto, audiendo quamcumque missam extra parochiam, etiam in sacello & oratorio privato: quamvis de oratorio privato propriè tali (quod est locus aliquis in domo vel arce privati hominis ad tempus deputatus cultui divino, non habens ingressum ex platea publica, neque constitutus alicubi à missionariis privilegiatis, ut Tamb. de sacrif. miss. l. 1. c. 4. Quarti in rub. p. 3. tit. 10. n. 1. s. 3.) contrarium sentiant Pasqual. q. 59. citans plures alios. Dian. p. 9. tr. 1. resol. 3. Bass. v. missa n. 8. Sporer Theol. mor. tr. 3. c. 4. n. 24. eò quòd Pontifices in Bullis, quibus talia oratoria secularibus concedunt, addant expressè: volumus autem, ut alii, qui non sunt de familia, non censeantur liberi ab obligatione audiendi missam in Ecclesia &c. & sic declaravit S. Congr. contra Pet. Marchan. in Tribun. tom. 2. tr. 4. tit. 2. q. 1. du. 1. Burchab. centur. 3. casu. 60. Henriq. Azor. Castrop. Pellizar. &c. quos refert Pasqual. censentes, etiam in tali oratorio audiendo sacrum satisfieri; eò quòd in re comuni novo plus non præcipiatur, quam auditio sacri, de loco autem nullum sit præceptum; cum autè jure antiquo fuerit aliqua obligatio audiendi missam in parochia, ut probat Pasqual. pontificiæ istæ Bullæ, utpote in quibus servatur stylus antiquus Curiæ, & datur privilegium juxta antiquas formulas rescribendi; non intendunt derogare per istam restrictionem juri novo, & ita istam re-

P. Leuren. Forè Benef. Tom. 1.

strictionem & verba in alio sensu non accipi, etiam à timoratis testatur March. l. cit. Atque ita satisfacere posse huic præcepto audiendi sacrum parochianos audiendo illud ubicunq; voluerint, etiam in majoribus solemnitatibus, ait Barb. l. cit. n. 18. citans Nav. in man. c. 21. nu. 5. Guttier. l. 1. c. 30. nu. 8. Suar. to. 3. in 3. p. d. 18. f. 2. Azor. p. 1. l. 7. c. 6. q. 4. & 8. Fag. l. c. n. 8. Modò tamen parochiani per contemptum proprii parochi non deserant parochialem alibi audiendo sacrum; in quo casu et si peccent, & peccare quoq; possint graviter (quod ad summum vult c. 2. de paroch. jubens proinde à parochis ejici alienos parochianos, si ibi ante missam inveniuntur, dum in foro externo præsumitur iste contemptus, ut Barb. l. c. n. 19. & ut Abb. in cit. c. 2. ait: contemptus is præsumitur, dum parochianus absque causâ legitima declinat parochialem, cum sit perquam honestum, ut in præcipuis solemnitatibus in propria parochia parochiani interfint divinis: Azor. tamen l. cit. & Guttier. n. 27. apud Barb. n. 18. dicant, intelligi expressum contemptum cum indignatione & convitiis in proprium parochum) implebunt nihilominus præceptum audiendi sacrum. Fagund. l. c. n. 9. Tolet. in instruct. sacer. l. 6. c. 7. num. 70. Garc. cit. diff. 6. n. 4. Barb. l. cit.

2. Sed neq; Episcopum facere posse constitutionem, qua præcipiat subditis, ut non audiant missam, nisi in propriis parochialibus, & excommunicationem, si fortè sub ea id præcipiat id, esse nullam, dicunt Nav. Suar. l. c. Azor. q. 6. Guttier. l. c. n. 14. apud Barb. cit. n. 19. Unde jam non esse regularibus prohibitum, nec prohiberi eis posse ab Ordinariis celebrare missas, & pulsare campanas in suis Ecclesiis autè celebratione missæ, & pullationem campanæ in parochiali, censuit S. Cong. 15. Sept. 1629. apud Barb. l. cit. n. 21. Item prohiberi nequit celebratio missæ in oratorio ruri ædificato per laicum, antequam celebraretur missa in parochiali & matrice Ecclesia. C. de Luc. de paroch. d. 31. n. 7. juxta Declar. ejusdè Cong. in una Cajetan. 18. Sept. 1627. & in una Capuana 31. Maji 1629. apud Barb. n. 33. His tamen non obstantibus, leges utiliter, quas Barbof. ad calcem c. 11. adjicit literas S. Caroli Boromæi de convenièdo ad propriam parochialem.

Quæstio 439. An parochi cogere possint parochianos ad audiendam concionem in parochiali?

R Esp. Tametsi parochus invitare & adhortari possit ac debeat, ut diebus festis, saltè majoribus, parochiani in parochia audiant conciones, nullatenus tamen is, aut Episcopus multis & panis cogere potest ad hoc populum. Suar. to. 1. de relig. l. 2. c. 16. n. 10. Trull. l. 3. c. 1. du. 4. n. 11. Hieron. Rodriq. in comp. qq. regul. resol. 122. n. 11. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. parochia. Barb. de off. paroch. p. 1. c. 14. n. 13. Idq; etià ut addit Gallermart. in Declar. ad Trid. sess. 24. c. 4. Observatq; hodie dum usus, ut quisq; extra parochiã suam audire valeat concionem, obligationiq; si quæ fuit, audiendi verbû Dei in parochia, derogatum per generalè consuetudinem. Zerol. in pr. Ep. p. 1. v. predicatio. Trull. l. c. n. 7. Barb. l. c. n. 11. & de off. Ep. p. 2. alleg. 76. n. 34. Ad illud verò Trid. sess. 24. c. 4. dicentis: *Monet Episcopus populû diligenter, teneri unumquemq; parochia suæ interesse, ubi commodè fieri potest, ad audiendum Verbum Dei*, ait Suar. in 3. p. d. 88. f. 2. apud Barb. n. 14. obligationem illam, si in rigore sumatur pro obligatione præcepti, non esse absolutâ, sed suppositâ commoditate, ut Concil. loquitur, & doctrinâ necessitate, sine qua præceptum affirma-

affirmativum non solet obligare, quando lex ipsa tempus non determinat, ait etiam Eman. Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 43. a. 7.* hoc Tridentini decretum locum habere, dum in Monasteriis, hoc est, Ecclesiis regularium non predicatur.

Questio 440. An parochi multis & pœnis, in casu saltem notabilis negligentia & contumacia, cogere possint pueros ac rudes ad discendam doctrinam, eorum parentes ad mittendum illos?

Respondeo: etsi Zerola v. *doctrina Christiana* §. 3. id neget, illudque Tridentini *sess. 24. c. 4.* etiam per censuras Ecclesiasticas compellant; intelligat saltem de compulsionem eorum, quorum inererit eam docere; verior tamen sententia est, posse, saltem præfulem censuris compellere subditos, ut doctrinam Christianam discant, & parochos, ut eam doceant. Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 15. n. 6.* citans Castrop. *de fide tr. 4. d. 1. p. 11. n. 3.* Sanch. *in Decal. l. 2. c. 3. n. 15.* Riccium *in decis. Curia Neap. p. 4. decis. 300. &c.*

Questio 441. An, & qualiter impedire possint parochi solemnitates aut functiones parochiales exerceri per alios in Ecclesia sua parochiali, aut aliis Ecclesiis publicis vel privatis oratoriis?

1. **R**espondeo ad primum: quantum spectat ad solemnitates, quæ per parochum seu Rectorem Ecclesiæ celebrandæ sunt ad instar earum, qui in Cathedralibus vel Collegiatis dicuntur pontificales seu majores per Episcopum, vel Prælatum, aut primam dignitatem celebrandæ, v. g. solemnitates Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, sancti Titularis &c. de jure parochiali hæ celebrandæ spectant ad parochum; neq; laici aut laicorum congregationes se in hoc ingerere possunt, aut debent invito parochi, nisi legitime præscripta consuetudo vel privilegium, vel legitime iniuncta cum parochi concordia aliud statuatur. C. de Luca *de paroch. d. 30. n. 6.* Quo ad alias verò solemnitates concernentes talis, v. g. Congregationis alicujus, vel etiam populi, vel privatorum meram devotionem, quoties agitur de Ecclesia parochiali, vel ejus filiali, seu adjutrice loco parochialis, jus parochi consistere videtur circa celebrationem missæ, alteriusve functionis, ut ab eo, non autem ab extraneo fieri debeat; reliqua verò tendentia ad majorem cultum & servitium ipsius Ecclesiæ, modò à Romanæ Ecclesiæ ritibus non aberrant, reponi debent in libitu partium; ita ut penes illas sit potestas, v. g. invitandi illuc alios Clericos, conducendi cantores, aliisque faciendi juribus parochialibus non adversantia, etiã in functionibus, quæ sunt in ipsis parochialibus, vel earum filiabus. C. de Luc. *l. c. usi d. 31. n. 7.*

2. Respondeo ad secundum: quoad solemnitates spectantes majorem Ecclesiæ cultum & incitamentum pietatis ex devotione assumptas, & jus parochiale (quod ferè consentit in jure decimandi, percipiendi oblationes, funerandi & in obligatione recipiendi in paschate à parochianis Eucharistiam viaticum & extremam unctionem, pro ut fusiùs dicitur §. seq.) non tangentes, celebrandas in Ecclesiis publicis, vel etiam oratoriis legitime erectis intra limites parochiæ alicujus, quoties à rituali Ecclesiastico non aberrant (de quo tamen non ad parochum, sed Ordinarium spectat cognoscere)

non potest parochus eas impedire, aut eis, partibus invicis, se ingerere. C. de Luc. *l. c. n. 5. & 7.* eò quòd hujusmodi Ecclesiæ & oratoria exstructa intra limites parochiæ (nisi ex lege foundationis, aut legitima consuetudine, seu alias id specialiter probetur) salvis juribus parochialibus nullã subjectionem vel dependentiã habent à parochial. C. de Luc. *l. cit.*

Questio 442. Quid possint, vel non possint parochi, quo ad impediendas varias functiones Regularium?

1. **R**esp. primò in genere: functiones parochiales (quales dicuntur, quæ à proprio parochi fiunt, & ad ipsum spectant, & quibus Capellani, seu quorumvis beneficii simpliciū Rectores & Capellani se intrumittere nequeunt, Barb. *de off. paroch. p. 1. c. 12. n. 11.* Ricc. *in pr. fori Eccl. p. 4. resol. 304.* & quales v. g. sunt benedictio fontis baptismalis, Ricc. *l. cit. resol. 308.* Quarant. *in sum. Bullar. v. miss. fa in sine.* Barb. *l. cit. n. 2.* celebratio missæ feria 5. in Cœna Domini & Sabbathi sancti. Quar. *l. cit. resol. 209.* Candelarum benedictio in die purificationis Barb. *n. 4.* Ricc. *resol. 305.* Item benedictio cinerum Ricc. *resol. 307.* Barb. *n. 8.* Quar. *l. cit.* Benedictio palmarum. Ricc. *resol. 307.* Barb. *nu. 9. & 10.* S. Congr. rituum de his omnibus benedictionibus agens, censensq; eas in Ecclesiis parochialibus à curatis peragi debere 5. Martii 1633. apud Barb.) etsi, inquam plures earum functionum in templis quoq; regularium de consuetudine aut privilegio fiant, ut constat, absq; eo, quòd à parochis impediatur, aut impediri possint, ea tamen, quæ jura parochialia sunt, seu à jure parochiali non diversã, in conventibus alijsq; domibus regularium invito parochi non possunt exerceri cù parochianis; dum ex privilegio Apostolicis eorundem jurium exercitium conceditur solum respectu ipsorum religiosorum, ac etiam eorum secularium, qui intra eadem septa more eorundem religiosorum sub obedientia superiorum ac servitio vivunt. C. de Luc. *de regular. d. 65. n. 8.*

2. Resp. secundò in specie: Regulares ab Episcopo approbati, quò minus secularium parochis subditorum confessiones audiant, à parochis impediri nequeunt, ut patet inter alia ex privilegio concessio Minoribus ab Alexand. IV. quo deinde gavisi Regulares alii, qui cum Minoribus in privilegiis communicant, ubi dicitur: quòd possint audire confessiones assensu parochorum minime requisito: adeoq; & eas audire possunt, ut inde inferant AA. parochis contradicentibus; sed neq; jurisdictio confessorum regularium dependet à parochis. Tamb. *de jure Abb. tom. 2. d. 6. q. 13. n. 1.* citans Sylv. *v. confessor.* Rodriq. *qq. regul. to. 1. q. 60. a. 1.* Mirand. *in Man. Prælat. to. 1. q. 45. n. 14. concl. 2.* Joann. à Cruce *de statu Relig. l. 2. c. 6. du. 1. concl. 53. &c.* Barb. *de off. paroch. c. 19. n. 22.* Fagund. *in præc. Eccl. l. 1. c. 5.* Estque hoc ita verum, ut etiam si Episcopi in licentis regularibus concessis dicant, ut iis, parochi renuente, non utantur, possint nihilominus ad huc, parochi renuente audire eas confessiones; cum Ordinarii summorum Pontificum hac in re concessa eis privilegia tollere aut limitare nequeant AA. iidem *loc. cit.* Sed neq; parochi impedire possunt, quò minus confessiones audiant in domibus penitentium infirmorum, quando ab eis vocantur, modò statim parochum certum faciant de facta sibi agroti confessione. Barb. *l. cit. n. 23.* referens sic declaratum expressè à S. Congreg. præpos. negot. Episc. & Regul. 2. Jul. 1587.